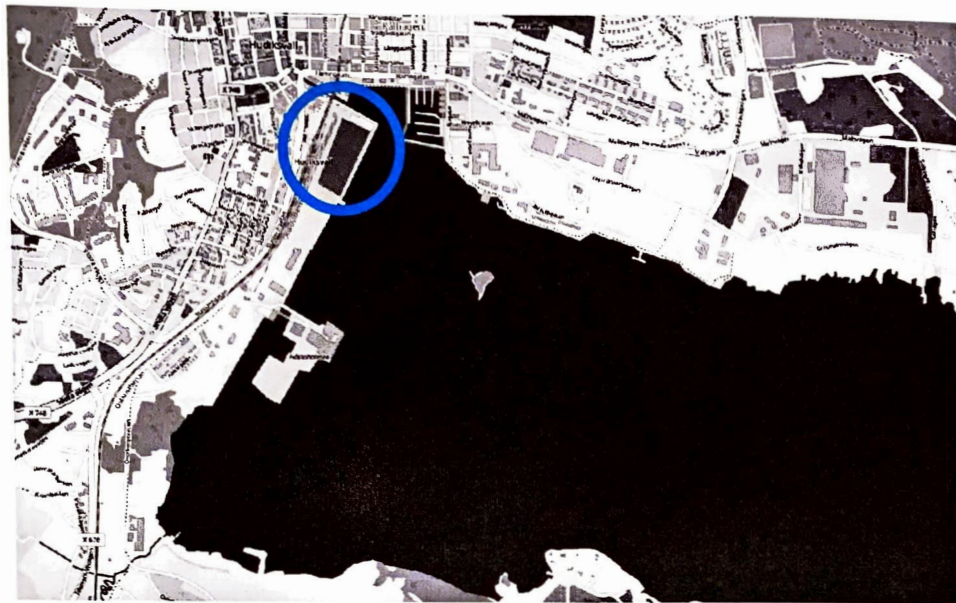

KATTVIKSKAJEN, HAVSLÄGE HUDIK

TEXT: LANDSKAPSLAGET

Hudiksvall, Glada Hudik, är beläget längst in i Hudiksvallsfjärden. Det är Norrlands näst äldsta stad och närheten till vattnet har haft avgörande betydelse för Hudiksvalls utveckling. De karaktäristiska fiskebodarna vid Möljens torg utgör ett signum för staden. Sedan ett par decennier genomgår stadens stora kajområden en omvandling från hamnverksamhet till något annat. Men det har inte varit självklart vad kajerna kan användas till. Kattvikskajen ligger centralt, precis intill Hudiksvalls resecentrum. Sedan timmerhanteringen flyttade har Kattvikskajen varit underutnyttjad i förhållande till det goda läget. År 2008 planerades ett nytt badhus på en del av kajen och en arkitekttävling genomfördes men projektet fullföljdes inte. Men vindarna vände åter och snart igångsattes ett arbete med en fördjupad översiktsplan med syfte att utveckla området till en ny stadsdel med blandad användning. En målbild och en vision - Havsläge Hudik - togs fram. Oron kring kostnader för grundläggning och ny infrastruktur parades med oron för den grundläggande frågan i många kommuner;

skulle någon vilja bygga här överhuvudtaget? I Hudiksvall liksom annorstädes kostar nyproduktion ofta betydligt mer än de begagnade bostäder som finns på marknaden. Men det mycket centrala läget i direkt anslutning till järnvägs- och busstationen, till stadskärnan och inte minst till havet gjorde att kommunen vågade satsa. En detaljplan för området startades 2016 och Landskapslaget kontrakterades för att bidra med expertis, leda processer, visualisera olika koncept, utforma strukturplan och allmänna platser liksom ta fram ett kvalitetsprogram samt hjälpa till med planhandlingar. Planen vann i november 2019 laga kraft och anläggandet av de allmänna platserna har påbörjats. Byggaktörer har fått markanvisningar och ligger i startgroparna. Landskapslaget är fortsatt med, nu som projekterande arkitekter för gator, torg och kajer. Landskapslaget behöver därmed följa sitt "eget" kvalitetsprogram. Det är en nyttig erfarenhet då planering ofta innebär att olika arkitektkonnors ambitioner krockar med varandra i planer och olika tidsintervall.

Landskapslaget har tillsammans med arkitekt Bibbi Leine, arkitekt Lotta Wersäll, planerare Max Goldstein och landskapsarkitekt Anna Squassina. Från kommunen har bland andra planarkitekt Anna Ryttinger, stadsarkitekt Christina Englund, planeringschef Hans Gyllow, mark- och exploateringschef David Östlund, miljöingenjör Jonas Rasmusson och projektchef Jan Kroppegård deltagit. Samarbetet och kommunikationen mellan konsulter och kommunen har varit otvunget och präglats av förståelse för varandras tankar.

Tidigt konstaterades att inriktningen från den fördjupade översiktsplanen var riktig. Stadsdelen ska vara en sömlös fortsättning på Hudiksvalls finmaskiga rutnätstad. Många små parker och platsbildningar ska skapas och bebyggelsens skalor vara varierande. Hushöjder bör hållas så låga som möjligt. Kajen skulle göras fullt tillgänglig för stadens invånare och vara bilfri. Kajen blir en viktig pusselbit för att skapa ett större sammanhängande allmänt kajstråk i staden. Hela stadsdelen har utformats utifrån vilka offentliga rum och platser som önskas. Risker finns hela tiden att stadsdelen blir en plats som endast utvecklas utifrån boendekvaliteter och låtsålda lägenheter. Här gjorde kommunen ett viktigt vägval. I planen finns stora ambitioner kring publika platser.

Ett annat vägval som gjordes tidigt i processen var mobilitetsfrågan. Staden satte målet

att samtliga bilar i stadsdelen skulle parkeras i "mobilitetshus". Husen placeras mot järnvägs-spåret som skydd mot störningar och buller. Detta är "nygammalt" koncept som nu provas i många planer runt om i landet. Gatorna på nya Kattvikskajen blir till stor del utformade som gränder och "shared space" där bilar kan även användas för annat såsom rekreation och lek. De blir rikt planterade, inte bara för upplevelsens skull utan också för att skapa ett bättre klimat i stadsdelen. Dessutom gynnas biologisk mångfald och dagvattenhanteringen. Centralt i stadsdelen finns en nyskapad vik, Kattvikens, som även kunnat beläggas i historiska kartor. Den bryter av de långa östvända kajerna och ger ett gynnsamt läge för vistelse och för en byggrätt i sydväst läge. Detta maritima inslag gynnar även djurlivet, sedan den grävt fram har uttrar syns på dess stränder. Kajnivåerna anpassades till stigande havsnivåer och kontakten med vattnet säkerställdes med hjälp av lägre trätärsser och en lägre strandnivå längs Kattvikens.

Detaljplanen togs i stort fram utan medverkan från byggaktörer. Några byggaktörer involverades för att föra en dialog, men utan att de hade en markanvisning. Att ta fram en plan utan byggaktörer gjorde att processen kunde drivas snabbare och utan långa förhandlingar i planprocessen mellan kommun och byggaktörer. Efter planens färdigställande

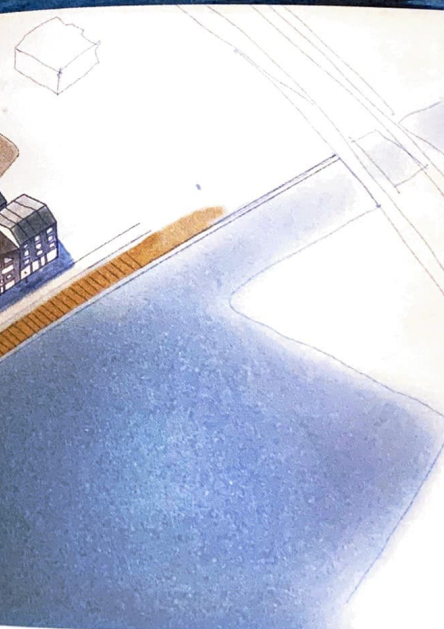

har kvarteren börjat markanvisats. Planen har hittat en bra avvägning i den svåra balans som finns mellan en flexibel plan och en plan som styr det viktigaste som kommunen vill skapa, framförallt i fråga om hur de olika kvarteren bidrar till stadslivet och de olika torg, kajer, gator och parker som de möter.

Stadsdelens förhållande till Hudiksvalls unika kulturhistoria som en rik trästad med småskaliga kvarter och påkostad träbebyggelse är den stora utmaningen. Inspiration har

hämtats från den befintliga staden vad gäller kvartersstorlekar, entréförhållanden, gårdsrum, skala och materialitet. Inom denna ram uppmuntras nya uttryck och en arkitektonisk frihet.

I Kattvikskajen har grunden lagts för att hitta det som är specifikt för Hudiksvall, en lågmäldhet och ett fokus på de allmänna rummen. Nu har anläggandet av en ny viktig stadsdel till Hudiksvall påbörjats.

Bilder

1. Planområdet inringat med blå ring.
2. Skiss som visar planen fullt utbyggd. Landskapslaget
3. Platsen idag med kajen delvis färdigställd. Hudiksvalls kommun
4. Skiss som visar planen fullt utbyggd. Landskapslaget, Max Goldstein
5. Skiss som visar planen fullt utbyggd sett från kajen norr om planområdet. Landskapslaget, Lotta Wersäll

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns
- Administrativ gräns
- Administrativ och eigenskapsgräns

- TORG
- GATA
- PARK

Kvartersmark, 4 kap 5 § 3

- B Bostäder
- C Centrum
- C₁ Centrummåndamål får ordnas i bottenvåningen.
- E Tekniska anläggningar
- K Kontor
- O Tillfällig vistelse
- P₁ Parkeringshus
- S Skola

Vattenområden, 4 kap 5 § 3

- W₁ Vattenområde där bryggor får uppföras.
- W Öppet vatten
- W₂ Öppet vatten som får överbyggas med bro

